

KORITNICA OB BAČI

PETER KOS

Ljubljana

Dunajski Naravoslovni muzej hrani v svojem depoju slabo ohranjen in neinventariziran material iz prazgodovinske nekropole Koritnica ob Bači.¹ Koritnica, vas sredi tesne Baške grape, le 9 km oddaljena od Mosta na Soči, je bila že v prejšnjem stoletju večkrat omenjena kot najdišče bronastih predmetov.² Ko je v petdesetih letih prejšnjega stoletja narasel potok Koritnica in odnašal bregove, se je v profilu levega brega pokazala glinasta posoda. Grahovski učitelj A. Kašca je kasneje to sporočil R. Mahnič, ki je novembra 1899 začel sondirati na omenjenem mestu in odkopal 52 grobov. Dve leti kasneje je objavil poročilo o izkopavanjih,³ žal, brez tabelarnega pregleda odkopanega gradiva, ki ga objavljamo šele na tem mestu.

Grobišče, ki ga je odkopal R. Mahnič, smo locirali na parcelo z ledinskim imenom Orehovlje⁴ (prej omenjena kot Lajišče ali Lahovišče),⁵ parc. št. 568/2, k. o. Grahovo. Pogoste najdbe grobov pri poljskih delih — pridatki so, žal, uničeni — kot tudi verjetna najdba ustrine,⁶ pa pričajo, da se večji, še neraziskani del nekropole razprostira vzdolž levega brega Koritnice na ravnem platoju s parc. št. 568/2, 566/1, 566/2 in 567, k. o. Grahovo (slika 1).

OPIS GRADIVA

Grob 1

T. 1: 1—5

V grobni jami, prekriti s kamnito ploščo $0,70 \times 0,80 \times 0,15$ m, je bila žara, napolnjena z žganino in pridatki. Globina 1 m (merjeno vedno do spodnje površine krovne plošče oziroma do zgornje površine žganine).

¹ Za izkazano pomoč pri izrisavanju materiala, ki je bil izrisan v okviru moje seminarske naloge pri prof. dr. S. Gabrovcu, se na tem mestu ljubeznivo zahvaljujem dunajskemu Naravoslovnemu muzeju, posebej še direktorju prazgodovinskega oddelka dr. W. Angeliju. Zahvaljujem se tudi kolegici D. Lunder za pomoč pri izrisavanju materiala.

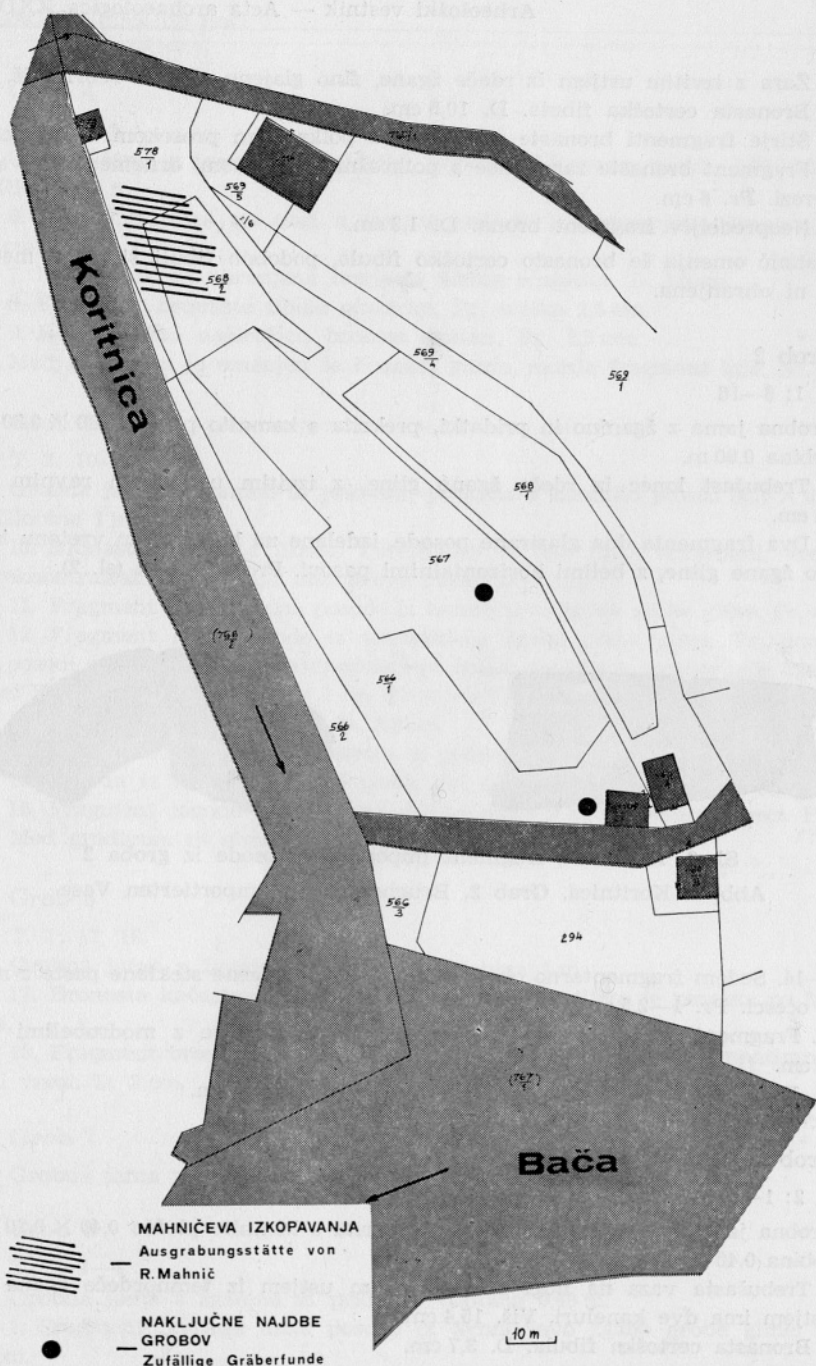
² S. Rutar, *Zgodovina Tolminskega* (1882) 11 ss. Isti, *Koledar za goriško nadškofijo 1896/II* (1895) 41 ss. Isti, *Izvestja muz. druš. za Kranjsko* 10 (1900) 59 ss.

³ R. Mahnič, *Mitt. d. Zentralkomm.* 27 (1901) 77 ss.

⁴ D. Vuga, *Varstvo spomenikov* 15 (1970 [1972]) 143 ss (z netočnostmi, ki jih na tem mestu popravljam).

⁵ Cfr. S. Rutar, *Izvestja muz. druš. za Kranjsko* 10 (1900) 59.

⁶ O najdbah sta pripovedovala K. Blazetič, *Koritnica* 54 in F. Humar iz Hude Južine, ki nam je tudi pomagal locirati mesto Mahničevih izkopavanj. Na najdbo ustrine nas navaja podatek o najdbi tolikšne količine pepela, »da so z njim pognojili ves travnik«.

Sl. 1. Koritnica, grobišče z okolico

Abb. 1. Koritnica, das Gräberfeld und seine Umgebung

1. Žara z izvitim ustjem iz rdeče žgane, fino glajene gline z rebri. Viš. 40 cm.
2. Bronasta certoška fibula. D. 10,5 cm.
3. Štirje fragmenti bronaste zapestnice s polkrožnim presekom. Pr. 6,5 cm.
4. Fragment bronaste zapestnice s polkrožnim presekom, ornamentirane s prečnimi vrezl. Pr. 6 cm.
5. Neopredeljav fragment brona. D. 1,3 cm.

Mahnich omenja še bronasto certoško fibulo, podobno fibuli št. 2, ki med gradivom ni ohranjena.

Grob 2

T. 1: 6—16

Grobna jama z žganino in prdatki, prekrita s kamnito ploščo $0,80 \times 0,80 \times 0,12$ m. Globina 0,80 m.

6. Trebušast lonec iz rdeče žgane gline, z izvitim ustjem in ravnim dnom. Viš. 14 cm.

7. Dva fragmenta dna glazirane posode, izdelane na lončarskem vretenu iz temnorjavo žgane gline, z belimi horizontalnimi pasovi. Pr. dna 9 cm (sl. 2).

Sl. 2. Koritnica, fragment importirane posode iz groba 2

Abb. 2. Koritnica. Grab 2, Bruchstück der importierten Vase

8—14. Sedem fragmentarno ohranjenih jagod iz rumene steklene paste z modro-belimi očesci. Pr. 1—2,5 cm.

15. Fragment jagode iz steklene paste, turkizne barve z modro-belimi očesci. Pr. 1,9 cm.

16. Fragment jagode iz modre steklene paste. Pr. 1,5 cm.

Grob 3

T. 2: 1—5

Grobna jama z žganino in prdatki, prekrita s kamnito ploščo $0,40 \times 0,50 \times 0,10$ m. Globina 0,40 m.

1. Trebušasta vaza na nogi s cilindričnim ustjem iz temnordeče žgane gline. Pod ustjem ima dve kaneluri. Viš. 15,4 cm.

2. Bronasta certoška fibula. D. 3,7 cm.

3. Bronast gumb. Pr. 0,7 cm.

4. Fragment horizontalno nažlebljene bronaste zapestnice. D. 3,8 cm.

5. Fragment železne sulice. D. 5 cm.

Grob 4

T. 2: 6—9

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $1,20 \times 0,85 \times 0,10$ m. Globina 1 m.

6. Bikonična vaza na nogi z izvitim ustjem iz temnorjavo žgane gline. Viš. 14,8 cm.

7. Fragmentarno ohranjena bronasta fibula očalarka. D. 10 cm.

8. Fragment bronaste fibule očalarke. Pr. svitka 2,3 cm.

9. Horizontalno nažlebljen bronast prstan. Pr. 2,5 cm.

Med gradivom je omenjen še bronast gumb, morda fragment igle. Ni ohranjen.

Grob 5

T. 2: 10—16

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,50 \times 0,50 \times 0,15$ m. Globina 1 m.

10. Bronasta trortasta fibula. Peresovina in igla nista ohranjeni, vendar smo ju rekonstruirali na podlagi Mahničeve risbe. D. 6 cm.

11. Fragment ravnega dna posode iz temnorjavo žgane grobe gline. Pr. dna 8 cm.

12. Fragment noge posode iz temnordeče žgane grobe gline. Pr. dna 12,2 cm. Isti posodi pripada tudi osem fragmentov trupa posode iz temnordeče žgane grobe gline. Velikost fragmentov 1×1 cm do $4 \times 4,5$ cm.

13. Fragment bronaste igle. D. 2,5 cm.

14. Fragment bronaste zapestnice s polkrožnim presekom. D. 1,6 cm.

15. Jagoda iz modre steklene paste. Pr. 0,8 cm.

16. Fragment jagode iz rumene steklene paste z modrobelim očesci. Pr. 1,5 cm.

Med gradivom ni ohranjen bronast uhan, najden v grobu.

Grob 6

T. 1: 17, 18

Grobna jama z žganino in pridatki. Globina 1 m.

17. Bronasta kačasta fibula. Fibula ni ohranjena. Slika je povzeta po Mahničevi risbi.

18. Fragment bronaste zapestnice s polkrožnim presekom, ornamentirane s prečnimi vrezi. D. 2 cm.

Grob 7

Grobna jama z žganino brez pridatkov. Globina 0,20 m.

Grob 8

T. 3: 1—4

Grobna jama z žganino in pridatki. Globina 0,40 m.

1. Fragment izvitiga ustja posode iz temnorjavo žgane grobe gline. Pr. ustja 8,2 cm.

2. Bronast gumb. Pr. 1 cm.

3. Fragment bronaste peresovine fibule. D. 0,5 cm.

4. Fragment jagode iz rumene steklene paste z modrobelim očesci. Pr. 1,7 cm.

Grob 9

T. 3: 6—9

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,70 \times 0,70 \times 0,10$ m. Globina 1 m.

6. Dvanajst fragmentov bikonične vaze na nogi z izvitim ustjem iz temno-rdeče žgane gline. Posoda je na ramenu horizontalno narebrena. Na trupu so kanelure. Viš. 16 cm.

7. Svetolucijska ločna fibula. Fibula ni ohranjena. Slika je povzeta po Mahničevi risbi.

8. Fragment bronaste trakaste fibule z mrežasto ornamentiranim lokom. D. 2,2 cm.

9. Fragment bronastega uhana, ornamentiranega s horizontalnimi vrezi. Pr. 3,2 cm.

Grob 10

T. 3: 10

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnom $0,40 \times 0,60 \times 0,10$ m. Globina 0,60 m.

10. Fragment izvitega ustja posode iz temnorjavo žgane grobe gline. Pr. ustja 11,2 cm.

V grobu je bil najden še neznatni fragment brona.

Grob 11

T. 3: 5

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita z dvema kamnom $0,30 \times 0,30$ m. Globina 0,50 m.

5. Fragment jagode iz rumene steklene paste z modrobelim očesci. Pr. 1,2 cm.

Grob je bil že enkrat odprt, verjetno pri pokopu skeleta v grobu 52.

Grob 12

T. 3: 11—14

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,65 \times 0,70 \times 0,12$ m. Globina 1 m.

11. Skodela iz temnorjavo žgane gline z vboklim dnom. Viš. 6,8 cm.

12. Sanguissuga fibula s samostrelno peresovino. Lok je ornamentiran s prečnimi vrezi in punciranimi krožci. Fibula ni ohranjena. Slika je povzeta po Mahničevi risbi.

13. Trije fragmenti horizontalno narebrenega bronastega uhana. Pr. 4 cm.

14. Dva fragmenta bronastega uhana, na straneh ornamentiranega s po dvema vrezoma, na sredini pa s krožci, povezanimi z valovito črto. Pr. 4 cm.

Grob 13

T. 4: 1—3

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,70 \times 0,50 \times 0,10$ m. Globina 1,20 m.

1. Bikonična vaza na nogi iz temnordeče žgane gline. Posoda je horizontalno narebrena. Na trupu ima kanelure. Viš. 14 cm.

2. Trije fragmenti bronaste pasne sponse. D. 8,5 cm.

3. Bronasta certoška fibula. Med gradivom je ohranjena le samostrelna pere-sovina z iglo. Rekonstrukcija je izvršena na osnovi Mahničeve risbe. D. 6 cm.

Podobna bronasta certoška fibula, najdena v grobu, ki med gradivom ni ohranjena.

Grob 14

T. 4: 4, 5

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,70 \times 0,60 \times 0,20$ m. Globina 1,50 m.

4. Trebušasta vaza na nogi z izvitim ustjem iz svetlordeče žgane gline. Na prehodu v ustje je horizontalno narebrena. Na obodu ima dvojne aplike polmesečne oblike. Viš. 13 cm.

5. Fragment horizontalno narebrenega bronastega uhana. D. 2,2 cm.

Mahnič omenja tudi svetolucijsko ločno fibulo. Z loka visita vsak na svojem obročku dva votla obeska. Na skupnem obročku visita dva obeska, na straneh preluknjana ter po en bronast in železen obroček. Fibula ni ohranjena.

Grob 15

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnom $0,39 \times 0,30$ m. Globina 0,50 m.

V grobu je bila najdena latenska fibula z nazaj zavito nogo, ki se zaključuje v obliki živalske glavice ter fragment bronastega uhana. Material ni ohranjen.

Poleg žganine so bili v grobni jami ohranjeni tudi deli skeleta iz groba 52, kateremu sta pripadali dve rdeči jantarni jagodi in bronast uhan.

Grob 16

T. 4: 6—10

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnom $0,40 \times 0,40$ m. Globina 0,50 m.

6. Stožčast bronast obesek. Viš. 3,5 cm.

7. Stožčast bronast obesek. Viš. 1,8 cm.

8. Fragment jagode iz rumene steklene paste z modrobelim očesci. Pr. 2,6 cm.

9. Jagoda iz modre steklene paste z rumenobelimi očesci. Pr. 1 cm.

10. Fragment jagode iz modre steklene paste z rumenobelimi očesci. Pr. 1,5 cm.

V grobu je omenjen še fragment neopredeljive bronaste fibule, ki ni ohranjen.

Grob 17

T. 5: 1—3

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnom $0,70 \times 0,25$ m. Globina 0,50 m.

1. Fragment železne uhate sekire. V ušesu je ohranjen les. D. 8,8 cm.

2. Bronasta latenska fibula z dvojno peresovino in nazaj zavito nogo, ki v obliki gumba prehaja v lok. Lok in noga fibule sta ornamentirana s punciranimi krožci. D. 6,4 cm.

3. Štirje fragmenti železne sulične osti. V tulcu je ohranjen les. D. 22 cm. V grobu je bil tudi velik kos žlindre.

Grob 18

T. 6: 1—5

Grobna jama z žganino in pridatki. Globina 0,20 m.

1. Fragment železne uhate sekire. D. 9,5 cm.
 2. Glavica železne igle. D. 1,4 cm.
 3. Glavica železne igle. D. 2,8 cm.
 4. Noga železne fibule. D. 4,6 cm.
 5. Železna sulična ost. V tulcu je dobro ohranjen les. D. 15,2 cm.
- Najdenih je še 27 fragmentov železa, ki pripadajo fibuli in iglam.

Grob 19

T. 4: 11

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,70 \times 0,90 \times 0,15$ m. Globina 1,40 m.

11. Dva fragmenta izvitega ustja posode iz temnorjavo žgane glajene gline. Pr. ustja 16 cm.

Grob 20

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,60 \times 0,70 \times 0,07$ m. Globina 0,40 m.

Mahnič omenja neznatne fragmente keramike, 10 cm dolgo certoško fibulo in fragment bronaste trakaste fibule z diskom na prehodu loka v iglo. Gradivo iz groba ni ohranjeno.

Grob 21

T. 4: 12—17

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnom $0,40 \times 0,30 \times 0,30$ m. Globina 0,70 m.

12. Od ognja zelo poškodovan lok bronaste trortaste fibule. D. 4,6 cm.

13. Fragment bronastega košarastega obeska, ornamentiranega z mrežastimi vrezi. Pr. 2,2 cm.

14. Fragment jagode iz modre steklene paste z rumenomodrimi očesci in rumenimi izrastki. Pr. 1,6 cm.

15—17. Fragmenti treh jagod iz rumene steklene paste z modrobilimi očesci. Pr. 2—2,7 cm.

Omenjen je tudi fragment jagode iz temnorjave steklene paste z rumenomodrimi očesci, ki ni ohranjen.

Grob 22

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamenjem. Globina 0,60 m.

Med žganino je bil najden fragment horizontalno narebrenega bronastega uha. Fragment ni ohranjen.

Grob 23

T. 6: 6—13

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,45 \times 0,45 \times 0,10$ m. Globina 0,80 m.

6. Košarast bronast obesek. Viš. 4,8 cm.

7. Sprijeti fragmenti brona. D. 2 cm.

8. in 10. Fragmenta dveh bronastih zapestnic polkrožnega preseka, ornamentiranih s prečnimi vrezji. D. 1,8 in 2,5 cm.

9. Fragment bronaste zapestnice polkrožnega preseka. D. 2,1 cm.

11., 12. Devet fragmentov jagod iz rumene steklene paste z modrobelim očesci. Pr. 2 in 3,4 cm.

13. Jagoda iz modre steklene paste z belimi očesci. Pr. 1,3 cm.

Grob 24

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,40 \times 0,40 \times 0,10$ m. Globina 0,75 m.

V grobu je bil najden bronast obesek, fragment horizontalno narebrenega bronastega uhana, fragment jagode iz rumene steklene paste z modrobelim očesci in jagoda iz modre steklene paste z rumenomodrimi očesci in rumenimi izrastki. Gradivo ni ohranjeno.

Grob 25

T. 11: 1, 2

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,65 \times 0,70 \times 0,15$ m. Globina 0,40 m.

1. Fragment železne uhate sekire z dobro ohranjenim lesenim toporiščem. D. 14,5 cm.

2. Zakrivljena železna sulična ost. D. 11,5 cm.

Grob 26

T. 6: 14

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $1,00 \times 0,75 \times 0,30$ m. Globina 0,60 m.

14. Fragment bronastega uhana. D. 2 cm.

Ohranjen je tudi fragment trupa posode, ki je zunaj žgana temnordeče, znotraj pa temnorjavo. Vel. $2 \times 1,5$ cm.

Grob 27

T. 7: 1—4

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita z dvema kamnitima ploščama $0,60 \times 0,40 \times 0,10$ m. Globina 1,40 m.

1. Skodela z uvitim ustjem in ravnim dnom iz temnorjavo žgane gline. Na oboju so dvojne aplikacije. Viš. 6,4 cm.

2. Štirje fragmenti bronaste pasne sponse. D. 10,5 cm.

3. Fragment bronastega uhana. Pr. 3,2 cm.

4. Fragment jagode iz rumene steklene paste z modrobelim očesci. Pr. 2,8 cm. Samostrelna fibula z gumbom na nogi. Med gradivom ni ohranjena.

Grob 28

Grobna jama z žganino, v kateri so bili sledovi brona. Globina 0,60 m.

Grob 29

T. 7: 5, 6

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,80 \times 0,80 \times 0,18$ m. Globina 1,50 m.

5. Fragmentarno ohranjena bronasta situla z ročajem. Obod je izdelan iz enega pločevinastega pasu, ki je spet s štirimi zakovicami. Dno je pripeto s pregibom na plašč situle. Rob ustja navznoter ovija svinčeno jedro. Pod ustjem posode je 1 cm visok vrat, kjer sta pritrjeni s po dvema zakovicama ataši z zanko za pritržitev ročaja. Ročaj je iz tordirane žice in se končuje v obliki račjih glav. Vrat nato ostro prehaja v rame posode. Plašč situle je ornamentiran z iztolčenimi krogi, buncicami in rebri. Viš. 14,2 cm.

6. Votel okrogel bronast obsek iz dveh delov. Ob stikih je ornamentiran s punciranimi krožci. Viš. 2,4 cm.

Omenjen je še fragment železa, ki ni ohranjen.

Grob 30

Grobna jama z žganino brez pridatkov, prekrita s kamnito ploščo $0,60 \times 0,60 \times 0,10$ m. Globina 1,30 m.

Grob 31

T. 8: 1—4

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,50 \times 0,50 \times 0,12$ m. Globina 0,50 m.

1. Latenska fibula s samostrelno peresovino in nazaj zavito nogo, ki v obliki gumba prehaja v lok. Lok in noga sta ornamentirana s punciranimi krožci. Fibula ni ohranjena. Slika je povzeta po Mahničevi risbi.

2. Dva fragmenta bronastega prstana z ostanki prstne kosti. Pr. 2,5 cm.

3. Temnosiv brusni kamen pravokotne oblike s preluknjanim zoženim zgornjim delom. D. 8,5 cm.

4. Temnosiv brusni kamen rombične oblike s preluknjanim zgornjim delom. D. 8,4 cm.

V grobu so najdeni še fragmenti trupa posode iz rdeče žgane glin, ki niso ohranjeni.

Grob 32

T. 9: 1—7

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,70 \times 0,80 \times 0,18$ m. Globina 0,50 m.

1. Poškodovana železna sulična ost. D. 21 cm.

2—4. Trije fragmenti železne fibule s samostrelno peresovino. D. 0,6—3,6 cm.

5. Okov iz železne pločevine z zakovico. D. 2,2 cm.

6. Fragment železnega noža. D. 8,6 cm.

7. Trije fragmenti železne sulične osti. D. 31,5 cm.

Poleg tega je ohranjenih še sedem fragmentov rdeče žgane keramike.

Grob 33

T. 8: 5

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,60 \times 0,60 \times 0,20$ m. Globina 1,40 m.

5. Bronasta trakasta fibula z mrežasto ornamentiranim lokom. D. 5,5 cm.

Poleg fibule je v grobu omenjena še skodela z uvitim ustjem iz rdeče žgane gline in dva bronasta gumba. Material ni ohranjen.

Grob 34

Grobna jama z žganino. Globina 1,10 m.

Grob 35, 36

Dvojni grob. Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita z dvema kamnitima ploščama, katerih vsaka meri $0,80 \times 0,60 \times 0,20$ m. Globina 1,60 m. Grobna jama je bila obdana s kamenjem, pod krovnimi ploščami pa je bil še kamnit venec. Pod vsako ploščo je bila najdena skodela, katerih vsaka identificira svoj grob.

Grob 35

T. 8: 6

6. Pet fragmentov skodele z uvitim ustjem iz temnordeče žgane gline. Na obodu je horizontalna kanelura. Viš. 11 cm.

V grobu je bila še svetolucijska ločna fibula. Z loka vise trije votli bronasti obeski različnih velikosti in železen obroček. Fibula med gradivom ni ohranjena.

Grob 36

T. 8: 7, 8

7. Trije fragmenti bronaste trakaste fibule z lokom, ornamentiranim s prečnimi vrezi. D. 4 cm.

8. Trije fragmenti horizontalno narebrenega bronastega uhana. Pr. 3,1 cm.

Ohranjenih je tudi devet fragmentov keramike iz temnordeče žgane gline.

Grob 37

Grobna jama z žganino, prekrita s kamnito ploščo $0,50 \times 0,50 \times 1,00$ m. Globina 1 m.

Grob 38

T. 8: 9

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamenjem. Globina 0,50 m.

9. Fragment horizontalno narebrenega bronastega uhana. D. 1,8 cm.

Grob 39

Grobna jama z žganino, prekrita s kamnom $0,25 \times 0,30 \times 0,20$ m. Globina 1 m.

Grob 40

Grobna jama z žganino, prekrita s kamnom $0,30 \times 0,30 \times 0,20$ m. Globina 1 m.

Grob 41

T. 8: 10

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $1,00 \times 1,20 \times 0,10$ m. Globina 1,25 m.

10. Trebušasta vaza na nogi z izvitim ustjem iz temnorjavo žgane gline. Na ramenu je vdolben ornament v obliki rozete. Viš. 16,4 cm.

Mahnič omenja še širok bronast uhan, ki med gradivom ni ohranjen.

Grob 42

T. 10: 1—3

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,70 \times 0,40 \times 0,25$ m. Globina 1,50 m.

1. Vaza na nogi z izvitim ustjem iz svetlordeče žgane gline. Na ramenu je horizontalno narebrena. Viš. 14,4 cm.

2. Fragment bronaste trakaste fibule. D. 1 cm.

3. Bronast gumb. D. 0,7 cm.

Grob 43

T. 10: 4, 5

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita z dvema kamnitima ploščama $0,50 \times 0,30 \times 0,10$ m in $0,40 \times 0,30 \times 0,10$ m. Globina 1 m.

4. Fragmentarno ohranjen lonček z izvitim ustjem iz temnordeče žgane, grobe gline. Na obodu trupa sta dve horizontalni rebri. Viš. 11 cm.

5. Bronasta trakasta fibula z mrežasto ornamentiranim lokom. D. 10 cm.

Grob 44

T. 10: 6—8

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita z dvema kamnitima ploščama, ležecima druga nad drugo $0,50 \times 0,40 \times 0,10$ m in $0,60 \times 0,40 \times 0,10$ m. Globina 0,85 m.

6. Vaza na visoki nogi z izvitim ustjem iz temnorjavo žgane gline. Na obodu je horizontalno rebro. Viš. 14,2 cm.

7. Fragment loka bronaste certoške fibule. D. 4,4 cm.

8. Trije fragmenti horizontalno narebrenega bronastega uhana. Pr. 4 cm.

Grob 45

T. 10: 9, 10

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita z dvema kamnitima ploščama $0,80 \times 0,40 \times 0,10$ m in $0,50 \times 0,50 \times 0,10$ m. Globina 1,20 m.

9. Lonček z izvitim ustjem in ravnim dnom iz temnorjave žgane gline. Na zgornjem delu trupa so tri horizontalne kanelure. Viš. 13 cm.

10. Bronasta certoška fibula z diskom na prehodu loka v iglo. Noga je ornamentirana s punciranimi krožci. Ohranjen je le fragment loka in igla. D. 7,3 cm.

V grobu je bila tudi podobna fibula, ki ni ohranjena.

Grob 46

T. 5: 4, 5

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamenjem $0,25 \times 0,25$ m. Globina 0,30 m.

4. Deformirana bronasta certoška fibula. Lok je po sredini ornamentiran z vrezi. D. 5 cm.

5. Fragment bronastega uhana, ornamentiranega s punciranimi krožci. D. 4,6 cm.

V grobu so bili najdeni še fragmenti črepinj in železen tulec. Material ni ohranjen.

Grob 47

Grobna jama z žganino, prekrita s kamnito ploščo $0,50 \times 0,30 \times 0,10$ m. Globina 0,50 m.

Grob 48

T. 5: 6

Grobna jama z žganino in pridatki, prekrita s kamnito ploščo $0,50 \times 0,50 \times 0,10$ m, pod katero je bil še kamnit venec. Globina 0,50 m.

6. Fragment bronastega uhana, ornamentiranega s punciranimi krožci. Pr. 2,8 cm.

Mahnich omenja še bronasto certoško fibulo ter fragment bronastega prstana z več navoji. Material ni ohranjen.

Grob 49

Grobna jama z žganino, prekrita s kamnito ploščo $0,30 \times 0,40 \times 0,10$ m. Globina 0,50 m.

Grob 50

T. 11: 3—5

Grobna jama z žganino in pridatki. Globina 0,25 m.

3. Latenska fibula z nazaj zavito nogo, ki se na sredini odebeli v gumb, nato se zoži in preide v lok na njegovi sredini. D. 7,5 cm.

4, 5. Dva fragmenta železne samostrelne fibule. D. 4,5 in 3,2 cm.

V grobu je bil še bronast obesek, ki ni ohranjen.

Grob 51

Grobna jama z žganino, prekrita s kamnito ploščo $0,30 \times 0,30 \times 0,30$ m. Globina 0,67 m.

Grob 52

Na večji površini, približno 60 cm pod površino so bili najdeni ostanki skeleta, pokopanega v smeri SV—JZ. Pri tem naknadnem pokopu so bili delno poškodovani grobovi št. 11, 15 in 32. Skeletu lahko z gotovostjo pripišemo obe rdeči jantarni jagodi in bronast uhan, ki so bili najdeni v grobu 15, vendar med gradivom niso ohranjeni.

Obravnavano grobišče svetolucijske kulturne skupine nam zaradi le delne raziskanosti onemogoča podrobneje določiti časovni okvir, v katerem je nekropola živela, predvsem njen začetek in konec.

Grob 4 (T. 2: 6—9) s trebušasto posodo na nogi in dvema fibulama očalarkama brez osmice kaže še na čas Sv. Lucija I c.⁷ Grobišče je v stalni uporabi verjetno že v času Sv. Lucija II a. V ta horizont uvrščam grob 14 (T. 4: 4, 5) in 35 (T. 8: 6), oba s svetolucijsko ločno fibulo ter grob 41 (T. 8: 10) s trebušasto posodo na nogi z izdolbenim ornamentom v obliki rozete ter bronastim trakastim uhanom.

Na osnovi horizontalno narebrenih trakastih uhanov, ki so v Koritnici številčno močno zastopani, uvrščam tudi grob 26 (T. 6: 14) in 38 (T. 8: 9) v stopnjo Sv. Lucija II a. Ti uhani so značilni predvsem za svetolucijsko skupino, saj imamo v Sloveniji posamezne primerke brez grobnih celot le na Vačah, Rovišču, Bledu in na Notranjskem.⁸ Trakasti horizontalno narebreni uhani svetolucijske skupine so vlti, medtem ko za ostale slovenske primerke tega ne morem trditi. Prav tako vlti horizontalno narebreni trakasti uhani so številčno močno zastopani v Golasecca kulturi (Ameno, grob 10⁹ in grob B 11,¹⁰ Valtravaglia, grob 37),¹¹ kjer jih Primasova uvršča v stopnjo Ameno II.¹² Za ta tip uhanov, za katere domneva široko področje razprostranjenosti,¹³ išče izvor v jugovzhodno halštatskem prostoru, kjer naj bi se v zgodnejših oblikah pojavili na Vačah in pozneje v pozno halštatskih izvedbah v Sv. Luciji. Gotovo pa med vaškim primerkom (F. Starè stavlja pojav uhanov v svojo stopnjo Vače II a),¹⁴ svetolucijskimi in uhani Golasecca kulture ni neke kronološke razlike, saj se povsod pojavijo sredi 6. stol. Pauli jih v nasprotju s Primasovo sicer interpretira kot zapestnice, češ da so kot vlti primerki premasivni za uhane, stavlja pa jih v stopnjo Ameno/Castelletto 2 b,¹⁵ kar odgovarja stopnji sv. Lucija II a. Poleg omenjenih dveh področij razprostranjenosti najdemo posamezne uhane še v okolici Münchna in Berna¹⁶ (karta 1).

Jedro materiala sodi v čas sv. Lucija II b. Grobove te stopnje označujejo trakaste fibule z mrežasto ornamentiranim lokom¹⁷ — grob 9 (T. 3: 6—9), 33 (T. 8: 5), 36 (T. 8: 7, 8), 42 (T. 10: 1—3), 43 (T. 10: 4, 5) — in certoške fibule¹⁸ —

⁷ Razdelitev svetolucijske skupine glej O.-H. Frey, S. Gabrovec. *Actes VIIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques* (Beograd 1971) 197 ss. Sedaj podrobneje B. Teržan, *Arh. vestnik* 24 (1973).

⁸ F. Starè, *Vače* (1955) T. 59: 9. V. Stare, *Arh. vestnik* 13-14 (1962-63) 435 ss, T. 6: 13. A. Müllner, *Argo* 3 (1894) T. 10: 11. M. Guštin, *Katalog Notranjske* (v pripravi), T. 31: 15; 58.

⁹ M. Primas, *Die südschweizerischen Grabfunde der älteren Eisenzeit und ihre Chronologie*. Monographien z. Ur- und Frühgesch. d. Schweiz 16 (1970) T. 5, D.

¹⁰ L. Pauli, *Studien zur Golasecca-Kultur*. Mitt. d. Deutsch. Arch. Inst., Röm. Abt. 19 (1971) T. 4: 1—6.

¹¹ M. Primas, l. c., T. 16, C.

¹² L. c., 29 s.

¹³ Tako v srednji Franciji, A. Galan et A. Soutou, *Bull. de la Soc. Préhist. Franç.* 56 (1959) 593 ss, kjer pa našemu tipu ne odgovarja noben primerek.

¹⁴ F. Starè, *Prazgodovinske Vače* (1954) 106, priloga 3.

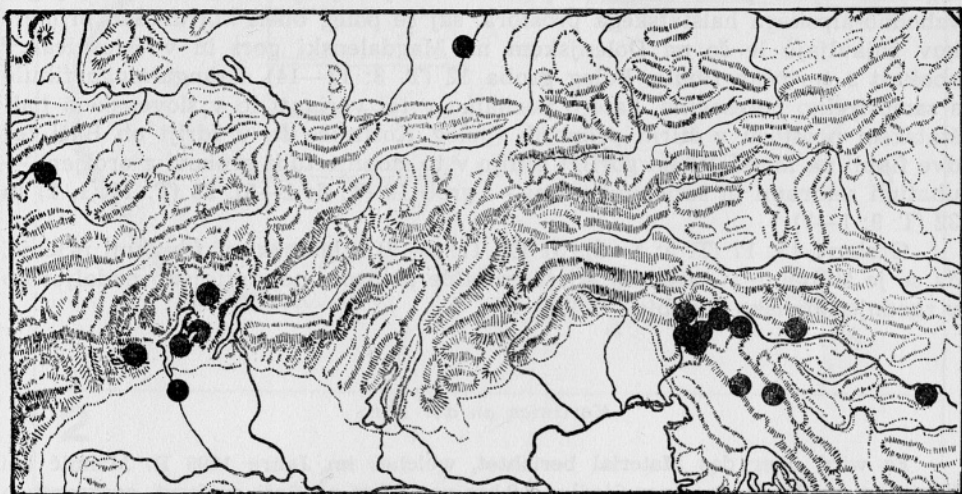
¹⁵ L. Pauli, l. c., 71.

¹⁶ G. Kossack, *Südbayern während der Hallstattzeit*. Röm.-germ. Forsch. 24 (1959) T. 69: 21—24. W. Drack, *Ältere Eisenzeit der Schweiz*. Monographien z. Ur- und Frühgeschichte d. Schweiz 11 (1958) T. 2: 3, 4.

¹⁷ Karta razprostranjenosti pri B. Teržan, *Arh. vestnik* 24, 1973, slika 4—2.

¹⁸ M. Primas, *Jahrb. d. RGZM* 14 (1967) 99 ss. B. Teržan, *Arh. vestnik* 24, 1973.

grob 3 (T. 2: 1—5), 44 (T. 10: 6—8), 45 (T. 10: 9, 10), 46 (T. 5: 4, 5) in 48 (T. 5: 6). V isto stopnjo sodi tudi grob 6 (T. 1: 17, 18) s kačasto fibulo s pestičastimi izrastki in grob 5 (T. 2: 10—16) s trortasto fibulo s samostrelno peresovino ter grob 29 (T. 7: 5, 6) z značilno situlo II b stopnje z robom ustja, ki je zavihan navznoter. V ta horizont uvrščam tudi grob 16 (T. 4: 6—10), v katerem je čbesek s profiliranim gumbom ter grob 21 (T. 4: 12—17) in 23 (T. 6: 6—13) z

Karta 1. Razprostranjenost horizontalno narebrenih bronastih trakastih uhanov

Karte 1. Verbreitungskarte von horizontal gerippten bandförmigen Ohrringen

Most na Soči	— C. Marchesetti, <i>Boll. d. Soc. Adr.</i> 15 (1893) T. 24: 15
(Sv. Lucija)	
Koritnica	— T. 3: 9, 13; 8: 8
Bitnje	— S. Gabrovec, <i>Arh. vestnik</i> 24 (1973)
Kobarid	— l. c.
Idrija ob Bači	— J. Szombathy, <i>Mitt. d. Prähist. Komm.</i> 1 (1903) sl. 17
Bled	— A. Müllner, <i>Argo</i> 3 (1894) T. 10: 11
Vače	— F. Starè, <i>Vače</i> (1955) T. 59: 9
Rovišče	— V. Stare, <i>Arh. vestnik</i> 13-14 (1962-63) T. 6: 13
Šmihel	— M. Guštin, <i>Katalog Notranjske</i> (v pripravi)
Tržišče pri Cerknici	— l. c.
Ameno	— M. Primas, <i>Die südschweizerischen Grabfunde der älteren Eisenzeit und ihre Chronologie. Monographien z. Ur- und Frühgeschichte d. Schweiz</i> 16 (1970) T. 5, D
Valtravaglia	— l. c., T. 16, C
Arbedo Cerinasca	— l. c., T. 21, C
Cademario	— l. c., T. 27, C
Castelletto Ticino	— L. Pauli, <i>Studien zur Golasecca-Kultur. Mitt. d. Deutsch. Arch. Inst., Röm. Abt.</i> 19 (1971) T. 23: 9—15
Staatwald Mühlhart	— G. Kossack, <i>Südbayern während der Hallstattzeit. Röm.-Germ. Forsch.</i> 24 (1959) T. 69: 21—24
Hagneck	— W. Drack, <i>Ältere Eisenzeit der Schweiz. Monographien z. Ur- und Frühgeschichte d. Schweiz</i> 11 (1958) T. 2: 3, 4

obeski s koničnim dnem, katere Frey uvršča v stopnjo Este III srednje, podobno kot košaraste obeske z oblim dnem.¹⁹

V najmlajši svetolucijski horizont sodi grob 1 (T. 1: 1—5) s parom kasnih certoških fibul in veliko zonalno posodo — doliem ter grob 13 (T. 4: 1—3) in 27 (T. 7: 1—4) s certoško fibulo in bronasto vlitno pasno spono. Iz osrednjega dela spone izhajajo trije izrastki, od katerih se vsak zaključí z zakovico, na straneh pa izhaja po en izrastek, prav tako z zakovico za pritrditev na podlago. Omenjene pasne spone so posebnost najmlajšega horizonta (D 3) jugovzhodno-alpskega halštatskega prostora, saj se poleg obeh koritniških primerkov pojavljajo le še na Dolenjskem na Magdalenski gori in v Brusnicah,²⁰ obakrat s certoško fibulo. Poleg groba 12 (T. 3: 11—14) s sanguissuga fibulo s samostrelno peresovino, katero poznamo v tej varianti le v slovenskem halštatskem prostoru v štirih primerih (poleg Koritnice še v Idriji ob Bači ter dve fibuli na Magdalenski gori),²¹ sodijo v to stopnjo tudi grobovi z orožjem — uhatimi sekirami in suličnimi ostmi — grob 18 (T. 6: 1—5), 25 (T. 11: 1, 2) in 32 (T. 9: 1—7).

Grobovi 15, 17 (T. 5: 1—3), 31 (T. 11: 3—5) z latenskimi fibulami pričajo, da se je življenje v naselbini, ki ji grobišče pripada, neprekinjeno nadaljevalo v zgodnje latensko obdobje.

Koritnica an der Bača

Es wird über das Material berichtet, welches im Jahre 1899 R. Mahnič bei Koritnica an der Bača, einer Siedlung 9 km von Most na Soči entfernt, ausgegraben hat (vgl. *Mitt. d. Zentralkomm.* 27 [1901] 77 ff. Das Material befindet sich heute im Naturhistorischen Museum in Wien.

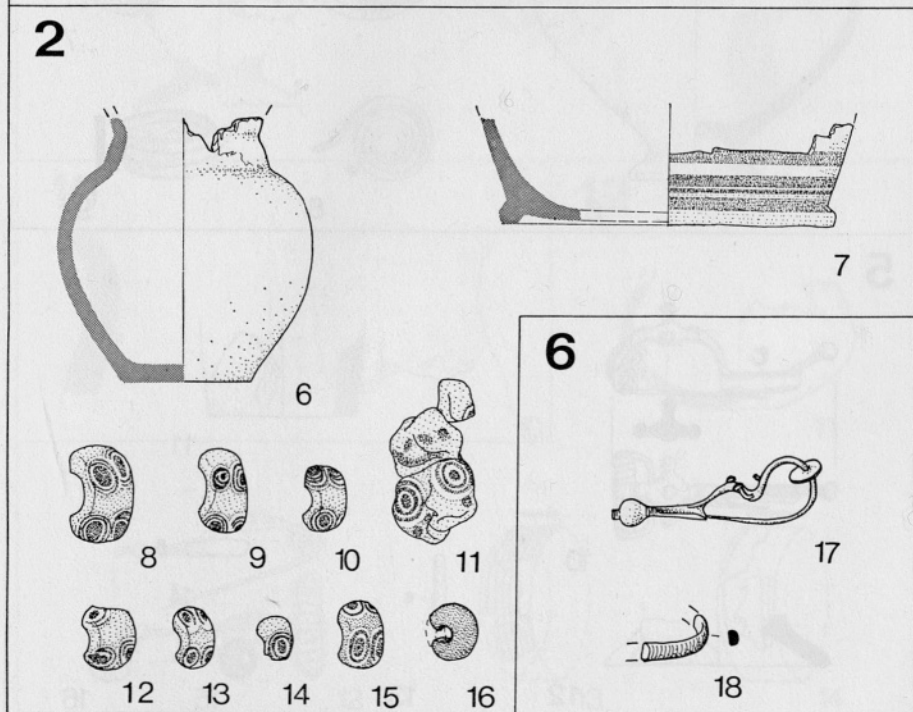
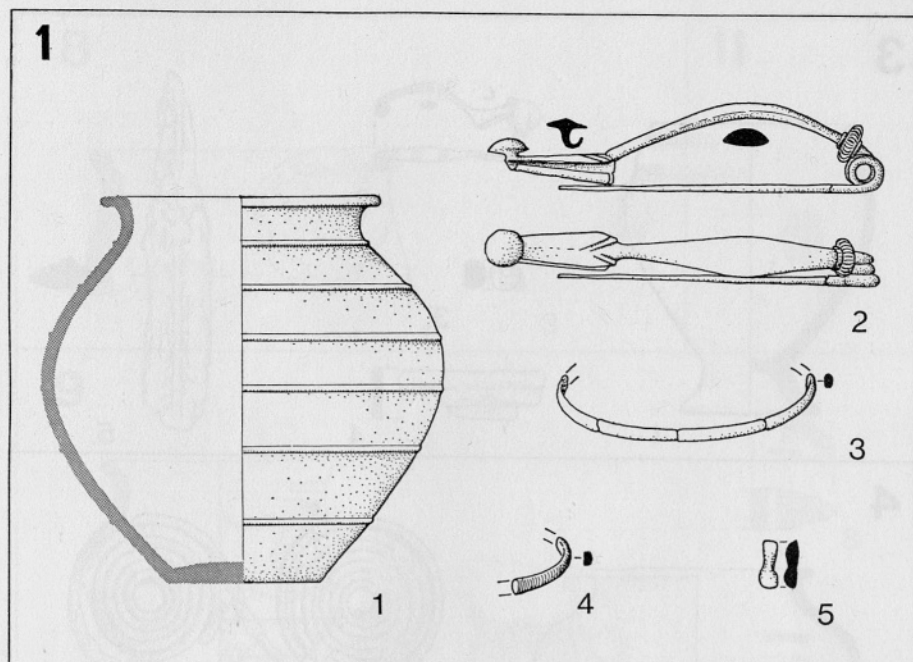
Das Grab 4 (T. 2) wird noch in die Stufe St. Lucia Ic eingereiht. Das Gräberfeld ist in fortwährendem Gebrauch schon in der Zeit von St. Lucia II a. In diesem Horizont werden die Gräber 14 (T. 4), 35 (T. 8) und 41 (T. 8) eingereiht. Die Gräber 26 (T. 6) und 38 (T. 8) werden in diese Stufe aufgrund von horizontal gerippten bandförmigen Ohringen, die in Kulturgruppe von St. Lucia vorallem vertreten sind, wie auch in Golasecca-Kultur, in die Stufe Ameno/Castelletto 2 b gehörend, eingereiht (siehe Verbreitungskarte). Der Kern des Materials gehört in die Zeit von St. Lucia II b (Gräber 3 [T. 2], 5 [T. 2], 6 [T. 1], 9 [T. 3], 16 [T. 4], 21 [T. 4], 23 [T. 6], 29 [T. 7], 33 [T. 8], 36 [T. 8], 42 [T. 10], 43 [T. 10], 44 [T. 10], 45 [T. 10], 46 [T. 5] und 48 [T. 5]). Das Gräberfeld wird über Stufe II c (Gräber 1 [T. 1], 12 [T. 3], 13 [T. 4], 18 [T. 6], 25 [T. 11], 27 [T. 7] und 32 [T. 9]) in Frühlatènezeit fortgesetzt (Gräber 17 [T. 5], 31 [T. 8] und 50 [T. 11]) mit frühlatènezeitlichen Fibeln.

¹⁹ O.-H. Frey, *Germania* 35 (1957) 244, opombe 53—65, kjer podaja razširjenost vseh treh tipov obeskov. Isti, *Germania* 40 (1962) 64. Isti, *Die Entstehung der Situlenkunst*. Röm-germ. Forsch. 31 (1969) 21 ss. B. Teržan, *Arh. vestnik* 24 (1973).

²⁰ *Treasures of Carniola* (1934) Pl. X: 39. R. Ložar, *Glasnik muz. druž. za*

Slovenijo 15 (1934) 17. Material iz Brusnic obdeluje B. Teržan.

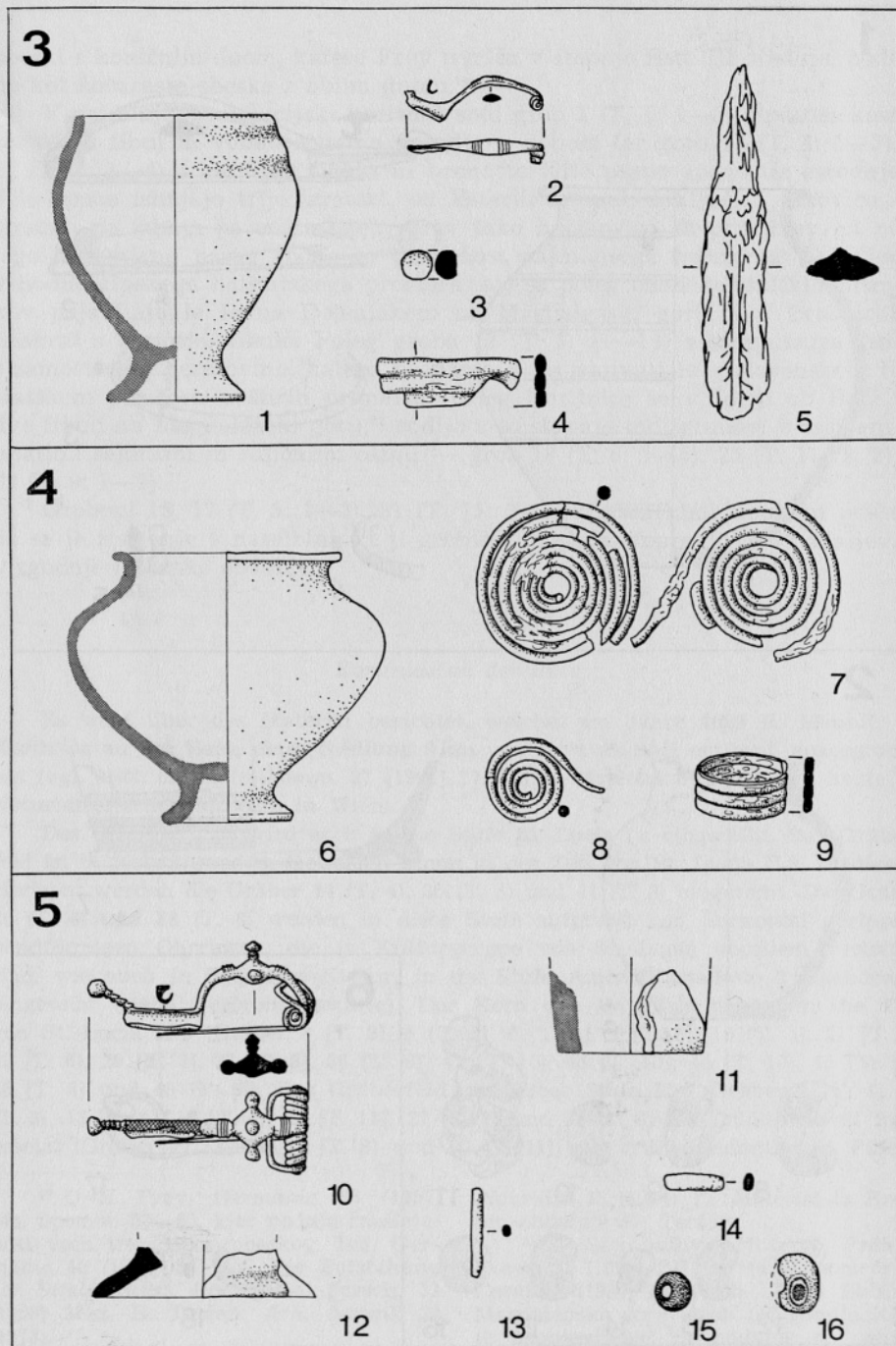
²¹ J. Szombathy, *Mitt. d. Prähist. Komm.* 1 (1903) 297, sl. 14. *Treasures of Carniola* (1934) Pl. 1: 28. Druga fibula z Magdalenske gore (grob 116 gomile XIII) je neobjavljena; za podatek se zahvaljujem B. Teržan.

Koritnica. 1, 6, 7 glina, 2—5, 17, 18 bron, 8—16 steklena pasta

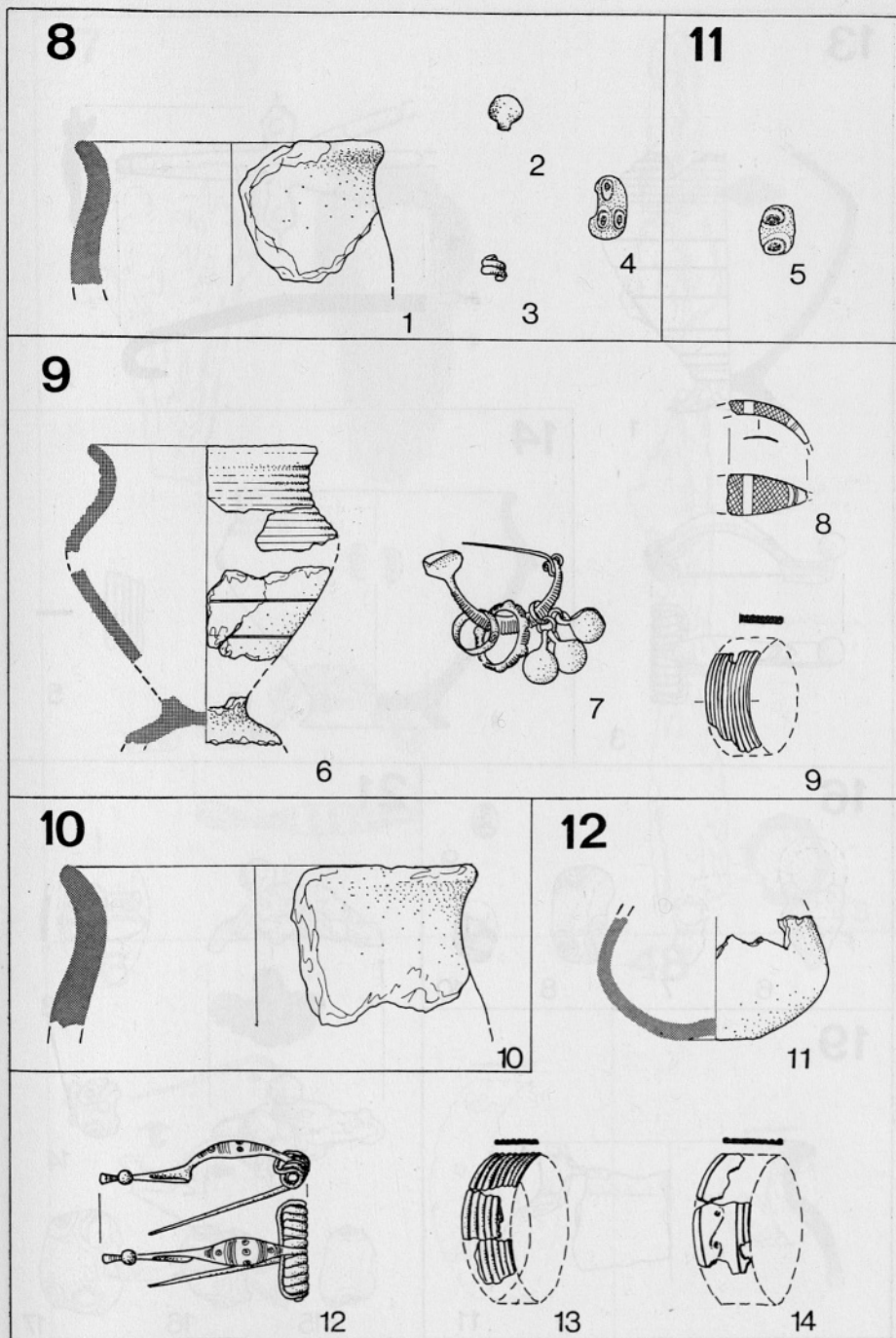
Koritnica. 1, 6, 7 Ton, 2—5, 17, 18 Bronze, 8—16 Glaspaste

1 = 1/8, 2—5, 7—18 = 1/2, 6 = 1/4

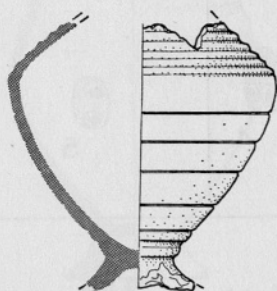
Koritnica. 1, 6, 11, 12 glina, 2—4, 7—10, 13, 14 bron, 5 železo, 15, 16 steklena pasta

Koritnica. 1, 6, 11, 12 Ton, 2—4, 7—10, 13, 14 Bronze, 5 Eisen, 15, 16 Glaspaste
1, 6, 11, 12 = 1/4, 2—5, 7—10, 13—16 = 1/2

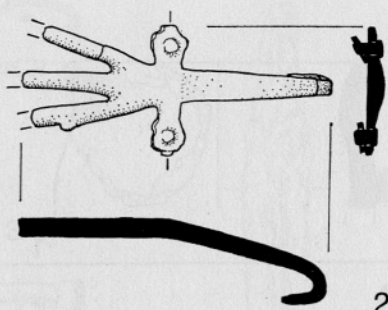

Koritnica. 1, 6, 10, 11 glina, 2, 3, 7—9, 12 bron, 4, 5 steklena pasta
 Koritnica. 1, 6, 10, 11 Ton, 2, 3, 7—9, 12 Bronze, 4, 5 Glaspaste
 1, 6, 11 = 1/4, 2—5, 8—10 = 1/2, 7, 12 = merilo ni znano — ohne Maß

13

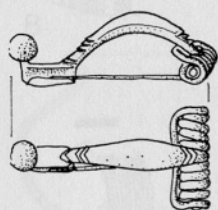

1

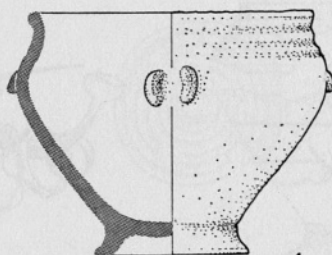

2

14

3

4

5

16

6

7

8

9

10

21

12

13

14

15

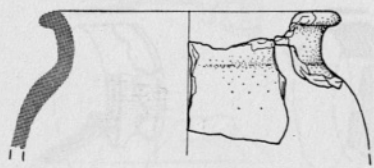

16

17

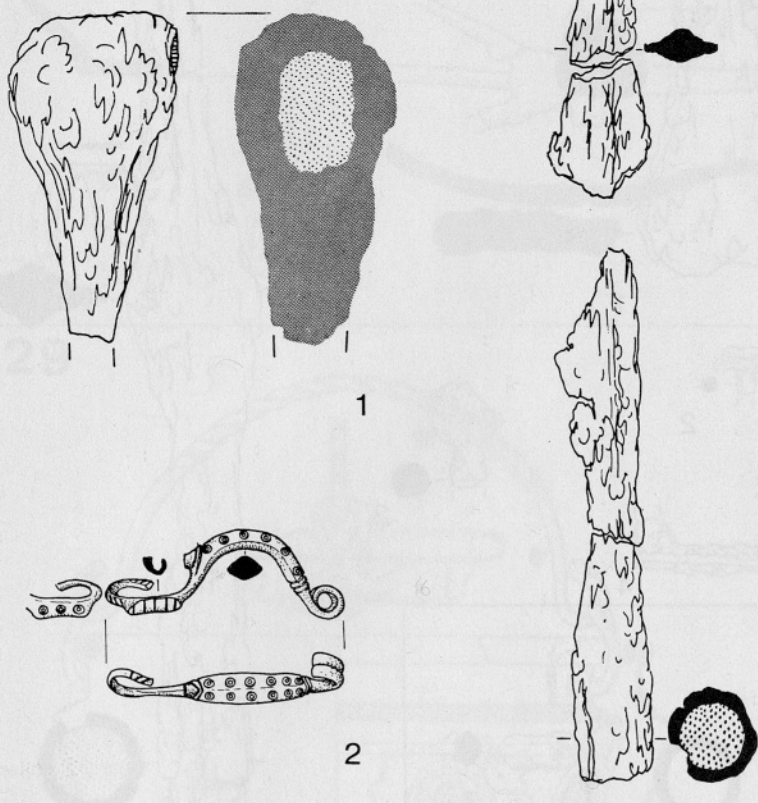
19

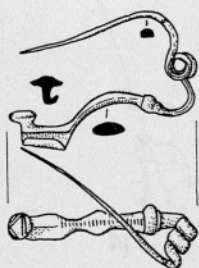
11

Koritnica. 1, 4, 11 glina, 2, 3, 5—7, 12, 13 bron, 8—10, 14—17 steklena pasta
Koritnica. 1, 4, 11 Ton, 2, 3, 5—7, 12, 13 Bronze, 8—10, 14—17 Glaspaste
1, 4, 11 = 1/4, 2, 5—10, 12—17 = 1/2, 3 = merilo ni znano — ohne Maß

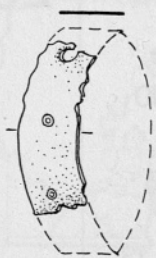
17

46

4

5

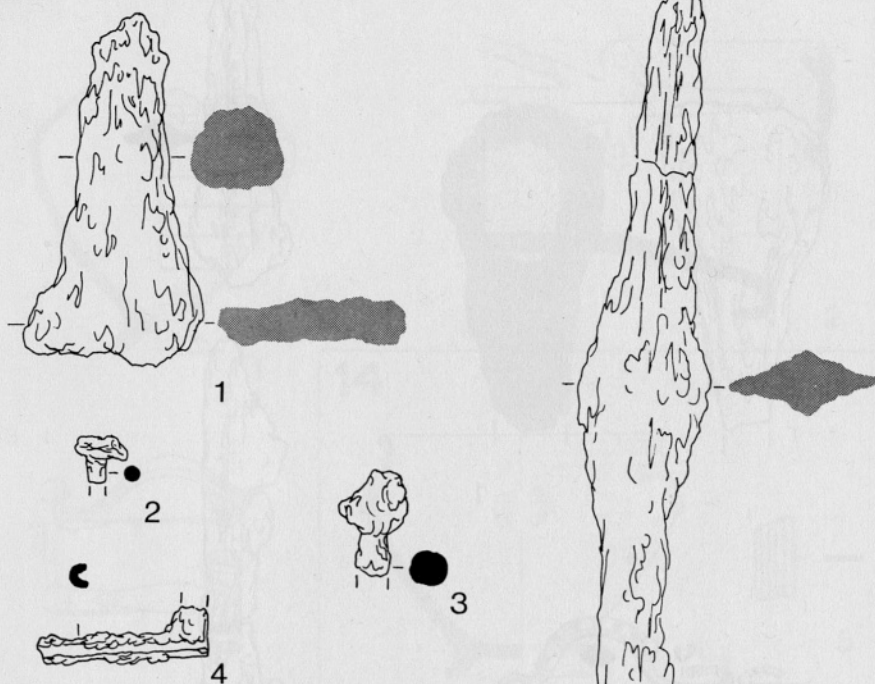
48

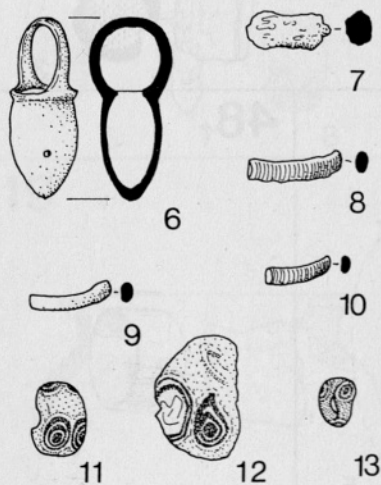
6

Koritnica. 1—3 železo, 4—6 bron
Koritnica. 1—3 Eisen, 4—6 Bronze
1—6 = 1/2

18

23

26

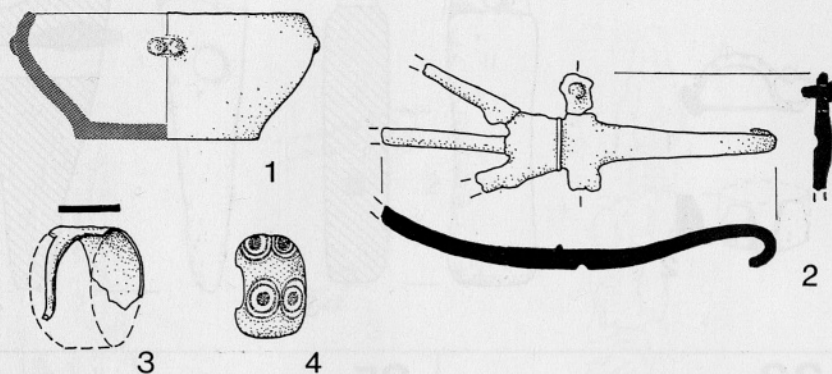

Koritnica. 1—5 železo, 6—10, 14 bron, 11—13 steklena pasta

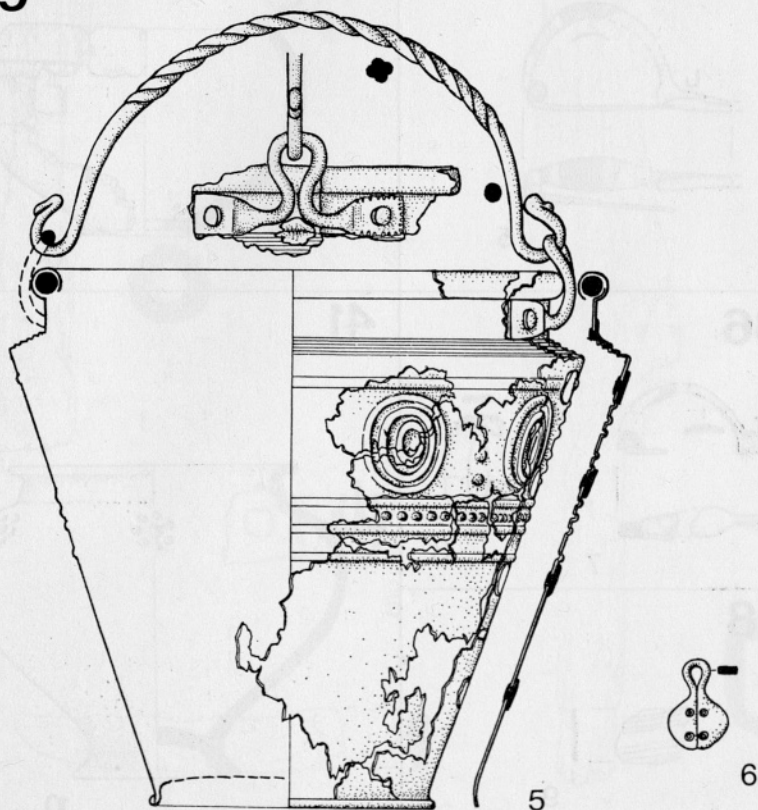
Koritnica. 1—5 Eisen, 6—10, 14 Bronze, 11—13 Glaspaste

1—14 = 1/2

27

29

Koritnica. 1 glina, 2—5, 6 bron, 4 steklena pasta

Koritnica. 1 Ton, 2—5, 6 bronz, 4 Glaspaste

1 = 1/4, 2—6 = 1/2

31

1

2

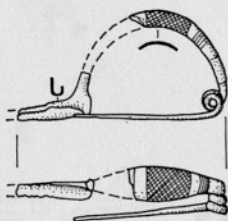

3

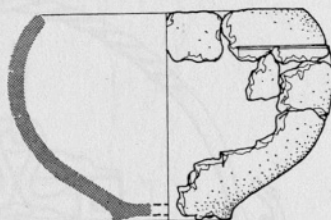
4

33

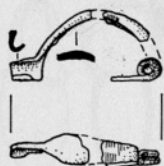
5

35

6

36

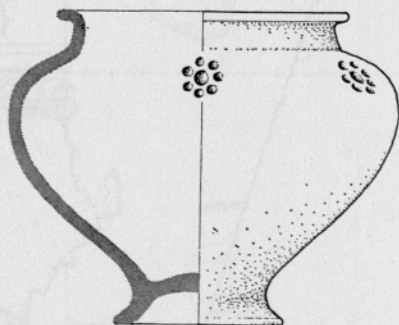

7

8

41

10

38

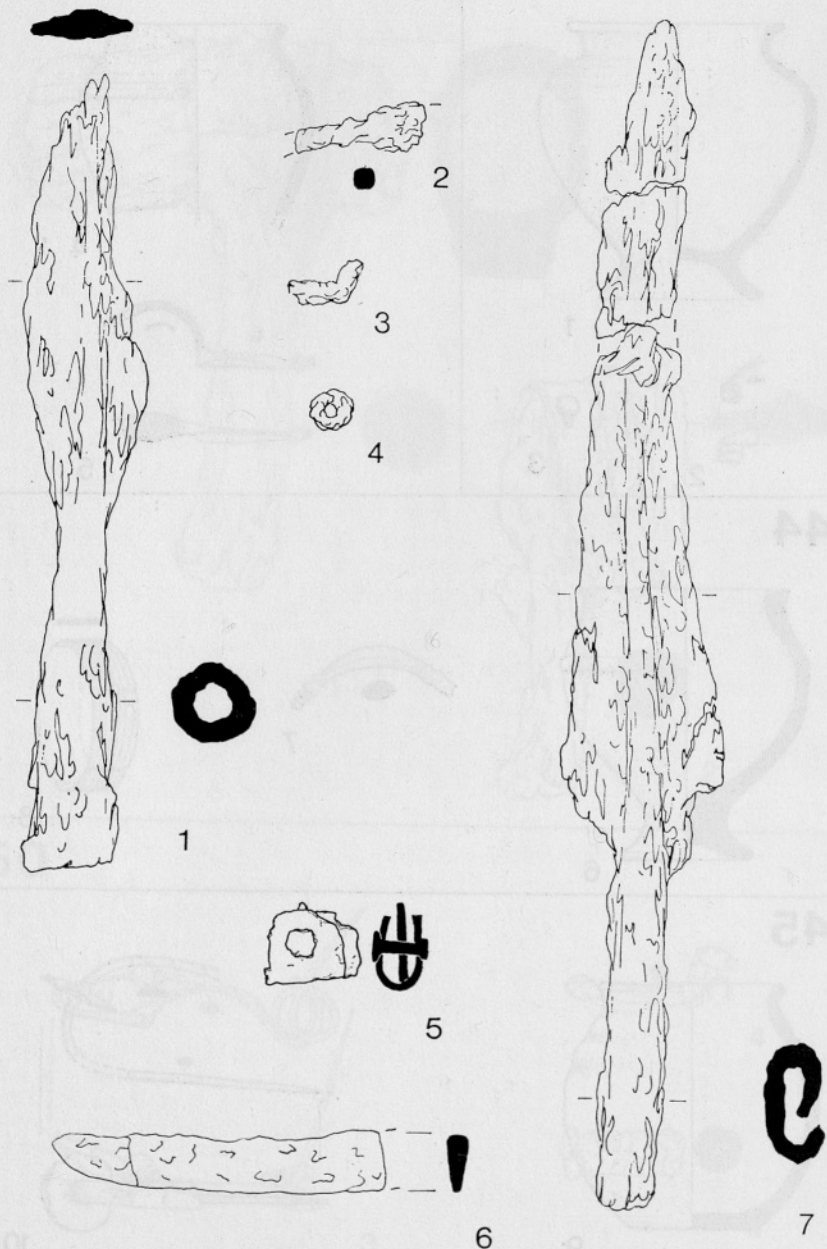
9

Koritnica. 1, 2, 5, 7—9 bron, 3, 4 kamen, 6, 10 glina

Koritnica. 1, 2, 5, 7—9 Bronze, 3, 4 Stein, 6, 10 Ton

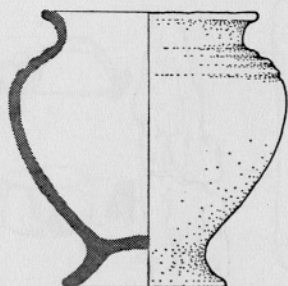
1 = merilo ni znano — ohne Maß, 2—5, 7—9 = 1/2, 6, 10 = 1/4

32

Koritnica. 1—7 železo — Eisen; 1/2

42

1

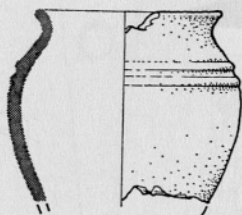

2

3

43

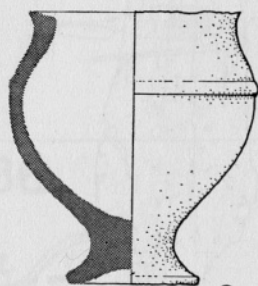

4

5

44

6

7

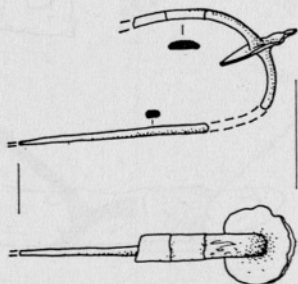

8

45

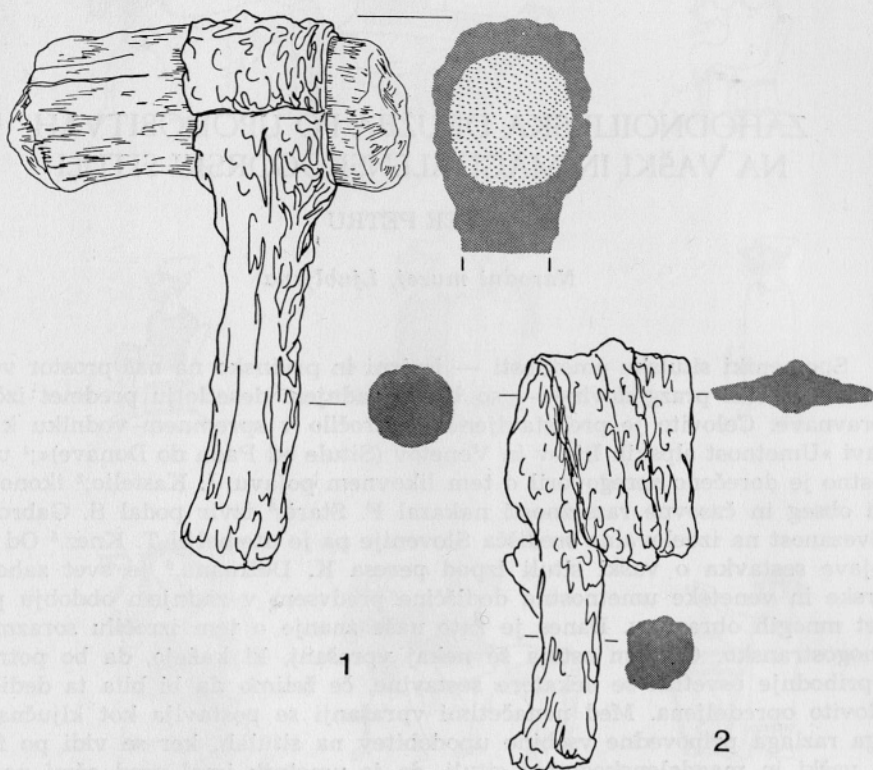
9

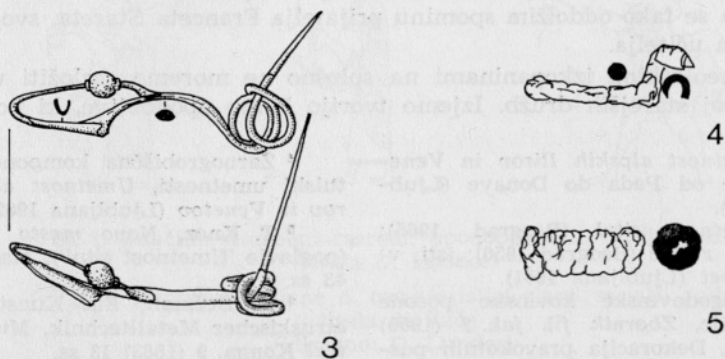
10

Koritnica. 1, 4, 6, 9 glina, 2, 3, 5, 7, 8 bron
Koritnica. 1, 4, 6, 9 Ton, 2, 3, 5, 7, 8 Bronze
1, 4, 6, 9 = 1/4, 2, 3, 5, 7, 8 = 1/2

25

50

Koritnica. 1, 2, 4, 5 železo, 3 bron

Koritnica. 1, 2, 4, 5 Eisen, 3 Bronze